

בג"ץ 7502/20

לפני: כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופטת ע' ברון

העותרים: 1. ____ אבו סביח
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

נ ג ד

המשיבים: 1. המחלקה לחקירת שוטרים
2. מחלקת עררים בפרקליטות המדינה
3. היועץ המשפטי לממשלה
4. משטרת ישראל

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: י"ד באייר התשפ"א (26.04.21)

מזכירת הרכב: מיטל בין

קלדנית: שירן ישראלי

בשם העותרים: עו"ד נדיה דקה; עו"ד דניאל שנהר

בשם המשיבים: עו"ד ענת גולדשטיין

פרוטוקול

- 1 עו"ד דקה: חשוב לי להתחיל את הדיון בתיק הזה ולומר שאנחנו כן מכירים שלפי ההלכה
- 2 הפסוקה של בית המשפט בהחלטות של רשויות אכיפת החוק היא מצומצמת עד מאוד. אנחנו
- 3 מגישים תלונות מידי שנה ולא תמיד מגישים לבית המשפט, במקרה הזה התקבלה החלטה שיש
- 4 בה חוסר שביעות קיצוני. מטעמנו זה מעלה את הצורך לעמוד על הכשלים המערכתיים לפיה נגד
- 5 קטינים בכלל ונגד קטינים בפרט. הצעיר הוא תושב מזרח העיר ירושלים אשר נמשה ממיטתו על
- 6 ידי שומרי החוק בישראל. הוא מגיע לתחנה המשטרה ונחשף לאלימות קיצונית שמשאירה
- 7 סימנים, נחקר בשעות הבוקר לאחר שהיה במעצר במשטרה כל הלילה ולאחר מכן שוחרר
- 8 הבייתה. אחרי אותו אירוע צורפו מסמכים על מצבו הרפואי במסגרת האירוע, ועוד תמונות
- 9 במסגרת האירוע, המציגות את סימני האלימות.
- 10
- 11 כבוד השופט נ' הנדל: תוכלי להפנות אותנו לתמונות? התמונות לא כ"כ ברורות. יש ע/1, נרצה
- 12 לראות את התמונות שמבססות את זה מה שקיבלנו זה בצבע שחור לבן.

1
2 עו"ד דקה: רוצה להפנות למסמך הרפואי שהגשנו במסגרת העתירה בדף השני בתיאור, במסגרת
3 הבדיקה.

4
5 כבוד השופט נ' הנדל: למה את מפנה פה?

6
7 עו"ד דקה: לדף השני, כתוב שם סימני חבלה, במפרקי כפות הידיים, בקרקפת ובגבו. במקרה
8 הזה של אלימות, היה ראוי שמח"ש יבדקו את תלונתו של הקטין. לא נעשה ניסיון ולו למרבית
9 עין של מח"ש ולא בדקו מדוע הופיעו עליו סימנים. אנחנו סבורים שהפגם כאן הוא בתחילת
10 אסיפת הראיות. הטענה של המשיב שמדובר פה בגרסא על גרסא, ברגע שהעתירה של העותר
11 נחלשת. הטענה של הקטין במח"ש מיד עם כניסתו לחקירה ושהורידו את האזיקים ממנו.
12 התייעוד החזותי מתחיל ב-8:45 או תמלול החקירה מראה שהחקירה התחילה ב-8:08, והחקירה
13 התחילה ללא אזיקים. ככל שהדבר לא הופיעה במהלך החקירה נראה שהדבר הזה הושמט.

14
15 כבוד השופט נ' הנדל: המדינה אמרה שבחלוף הזמן אף אחד לא יזכור ואין טעם בחקירה כזו.

16
17 עו"ד דקה: התלונה הוגשה בסמוך לאירוע. הצגתי את הדין למיצוי הליכים. רצנו אחרי מח"ש
18 שתפתח תיק והכל מתקדם. אנחנו נמצאים במקרה שקטין שנמצא בחזקת המשטרה נאזק
19 ללילה ויוצא משם בחבלות והוא הוכה באופן אכזרי, בסופו של יום מח"ש אמורה למצות את
20 הדין לצורך גילוי האמת, ולא עשתה את חלקה במקרה הזה. הם מסתמכים על דו"ח פעולה
21 מהלילה הזה. לא היה ניסיון לחקור את החוקרים הללו, ולא לקבל את המצלמות המתעדות את
22 האירוע במידה וקיימות, להחזיק קטין במקום שלא ניתן לתאר מה קורה שם זה מראה על כך
23 שהמשטרה יכולה להשמיד ראיות. מח"ש לא הראתה בשום שלב שיש מאמץ לבסס תשתית
24 ראייתית במקרה הזה. אנשים בדומה לעותר המבקשים להלין, נתקלים בקשיים, במקרה של
25 קטין פלסטיני הדברים מוכפלים שבעתיים. בהגשת התלונה הוא נמצא במגע עם אותה מערכת,
26 ולא קשה לשער שהוא חושש. הוא לא דובר את שפת המערכת והיא נתפסת בעיניו כעוינת.
27 קטינים לא בקלות יוזמים הליכים כאלו, עד שמגיעה תלונה מהסוג הזה להגשת תלונה והגשת
28 ערר, אז הציפייה של המשיב או המשיבים בכלל שיעשו מאמץ יותר רציני על מנת להגיד מה
29 קרה שם.

30
31 כבוד השופט נ' הנדל: מה קרה באירוע לפי הסיכום מהשחרור ממיון, פה יש הפניה למיון. מדוע
32 אין מקום לבדוק את זה?

33
34 עו"ד גולדשטיין: אתייחס לכלל הנימוקים שהתייחסנו אליהם בערר. מאז חקירת מח"ש זה
35 נבדק על ידי וועדת העררים, אני נחשפתי לכל.

36
37 כבוד השופט נ' הנדל: איפה יש התייחסות לסימני החבלה?

1 כבוד השופטת ע' ברון : אנחנו קראנו את החומר, השאלה שמטרידה אותנו כאן זה מעבר לגרסה
2 מול גרסה יש פה תלונות ומסמך רפואי יום לאחר המעצר.

3
4 כבוד השופט נ' הנדל : התשובה היא אם כך היא למה לא לחקור את המאזקים? למה לפחות לא
5 לבדוק את זה. ניראה שיש מקום לבדוק את זה.

6
7 עו"ד גולדשטיין : שהתיק הגיע לבחינת מערכת עררים, החומר המשמעותי היה הגיליון הרפואי
8 שהיו לעותר חבלות כאלה ואחרות. המשנה למדינה לא התבססה רק על חקירה של מח"ש,
9 החקירה תומללה כולל הפרקליט למשנה למדינה, 2 טענות מרכזיות של העותר בתחילה וסופה
10 לא מצאו כל אישוש בחומר ובתיעוד.

11
12 כבוד השופט נ' הנדל : יש פה חבלה, מישהו נכנס ויש לו סימני חבלה, אז לפחות לחקור חוקרים
13 אחרים. אנחנו לא בתיק שצריך לזכות או להרשיע. אני לא מבין למה לא לעשות את זה, אם
14 השוטרים אומרים שהם לא זוכרים אז הם לא זוכרים, גם אתם אמורים להיות אמינים ואם
15 שוטר אומר שזה קרה.

16
17 עו"ד גולדשטיין : זה מקרה שבהחלט צריך לבחון והתחלתי בדברי שהדברים אכן נבחנו.

18
19 כבוד השופט נ' הנדל : תסבירי לגביי האלימות באופן ישיר.

20
21 עו"ד גולדשטיין : השיקולים מחד עמד השיקול הרפואי ומאידך עמד העימות החזותי שנבחן
22 היטב מול 2 העתירות של העותר, ואחת מהם לא היה אישוש לדבר הזה. העותר ניראה יחסית
23 נינוח וזה לא מראה את מה שעבר עליו, אין בתיאור הזה אירוע קשה.

24
25 כבוד השופטת ע' ברון : אמרת שהיה תיעוד קשה.

26
27 עו"ד גולדשטיין :

28 אמרתי שהיה אירוע קשה.

29
30 כבוד השופט נ' הנדל : כמו שאתם עושים הליך משמעותי לגביי רגל על שולחן שזה דבר שולי אז
31 גם כאן צריך לבדוק את זה. זה נקודה מסוימת שיש על פני הדברים, זה דורש בדיקה נוספת.
32 מאחר ואנחנו החלטנו שהוא לא אמר אמת ב-30% יש מה לבדוק מבחינת הבדיקה הרפואית
33 שיבדקו את זה.

34
35 עו"ד גולדשטיין :

36 אנחנו כרגע בוחנים את ההחלטה בערר, נוצר פער זמנים מקרות האירוע עד היום. נכוח התחלת
37 האירוע משנת 2018 יהיה קושי.

1 כבוד השופט נ' הנדל: מצד אחד אומרים להם תחכו עד שיהיה תשובה מביהמ"ש וכשיש תשובה
2 אומרים שעבר הזמן. אם ההנחה שאחרי שנתיים לא זוכרים, אם רק יש הנחה זה נורא לא טוב.

3

4

5 עו"ד גולדשטיין: לאחר שאין לנו אינדיקציה של תיאור של שוטר כזה או אחר, יש צורך
6 בהחשדת כלל המשמרת שהייתה בתחנה. לכן ככל שנמצא שמלכתחילה גירסה מול גריסה.

7

8 כבוד השופט נ' הנדל: תשאלו את החוקרים שאמורים לדעת והם יאמרו מה שהם יאמרו. יש גם
9 את העניין של 8:08 של יותר מ20 דק'.

10

11 עו"ד גולדשטיין: התיעוד התחיל ללא אזיקים, אבל התמלול של החקירה, החוקר מציג את
12 עצמו הוא מציין שהנחקר יועץ בעו"ד.

13

14 כבוד השופט נ' הנדל: חלל הזמן הזה פועל לטובת אישוש החשד. אם יש תיעוד, זה מחזק
15 אפשרויות שונות. מה שמפריע שנראה שאם יש בעיה אז אתם אומרים מה אתם רואים
16 בחקירה? ראינו את לאחרונה בכמה תיקים, שכשיש משהו אתם מראים שאין טעם בזה. מדובר
17 במשהו פשוט לעשות.

18

19 כבוד השופטת ע' ברון: בהכרח אנחנו יוצאים מתוך הנחה שאין תיעוד של מי שעצר את הנער,
20 מי שהיה במשמרת באותו הזמן וליווה אותו עד אשר הוא הגיע לתחילת החקירה, בהכרח מדובר
21 בהמון אנשים ובאפשרות בלתי סבירה לבחון את הדברים?

22

23 עו"ד גולדשטיין:

24 העותר מתאר שהוא ישב בחדר לא עם הבאתו, הוא ישב בחדר בתחנת המשטרה ומס' שוטרים
25 הכו אותו, ובגלל אופי של התלונה יש קושי למקד.

26

27 כבוד השופטת ע' ברון: אתם יודעים מהצד של המשטרה מי היה שם ומי ליווה אותו עד לתחילת
28 החקירה, אלא אם כן תאמרו אין לנו מושג מה היה בתחנת המשטרה.

29

30 עו"ד גולדשטיין:

31 זה אומר להחשיד את כלל המשמרת.

32

33 כבוד השופטת ע' ברון: אולי זה רק אדם אחד והחוקר? אולי זה רק שני אנשים?

34

35 כבוד השופט נ' הנדל: אתם הגוף החוקר, זה נורא רגיש שמישהו מגיש תלונה נגד שוטר, אם יש
36 תלונה הצפוי זה שתחקרו, אתם לא עומדים מאחוריו כמו במקרים אחרים. מישהו הגיע וזה
37 קטין ויש לו סימנים אני לא מבין למה אי אפשר לחקור?

38

עו"ד גולדשטיין :

אם צריך אני אנסה לחדד את הטיעון שלי, בהנחיית המשנה לפרקליט המדינה.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

כבוד השופט נ' הנדל: אנחנו מתרכזים בבעיה המסוימת בנקודה הזו, לגבי נושאים אחרים אנחנו לא נכנסים לזה, יש משהו ברור ודורש אני חושב שדברים כאלה עולים בזמן האחרון וזה לא צריך להיות כך, תחשבו מה בית משפט יאמר וזה צריך לעניין אותכם, אם יש בעיה כזאת תבדקו את זה, לא ביקשתי לחקור 100 שוטרים, הוא הגיש תלונה.

עו"ד גולדשטיין :

אני שומעת את הערות כבודכם, אני מראה לך את הטיעונים שעומדים בערר, הדברים נשקלו, ואני יכולה לשתף אתכם ואלו שאלות שגם אני שאלתי מהגורמים שקיבלו את ההחלטה.

כבוד השופטת ע' ברון: אני לא יודעת לבוא ולומר כמה שוטרים היו שם, זה 3 לפנות בוקר שהוא הגיע לשם, היה לפחות 2 או 3 שוטרים, היה ציפייה שישאלו את השאלות ולאחר מכן אם יאמרו כך או אחרת יש למה לבחון את זה. לבוא ולומר שיש נימוקים לערר אין נימוקים שבוחנים את זה.

כבוד השופט נ' הנדל: הדבר המוזר, בא מישהו שהוא העותר ואומר שיחקרו שוטרים?

עו"ד גולדשטיין :

אני מבין את הערות כבוד ההרכב, אני מבינה את הנקודה, הנחיה המשנה לפרקליט למדינה, אם הגיעו למסקנה שממצאים מספקים להעמדה לדין יכולים לסגור את התיק במקרים כאלה. המשנה לפרקליט המדינה הובאו בפניו לאחר חלוף זמן.

כבוד השופט נ' הנדל: עכשיו הקושי אחר, הוא תובע על משהו עקרוני, זה שפרקליט המדינה, בכל זאת יש ביקורת שיפוטית, עכשיו שמענו את הטיעונים ומה שצריך אולי זה לשקול האם יש נכונות לחקור את העניין ואת האפשרות שהחקירה של שוטרים שהייתה בהם האפשרות להתייחס לטענה של אותה התקופה. אם לא נוכל לעשות את זה בדרך אחרת, יש עתירה ואפשר להגיע לדברים יותר מרחיקי לכת. הפתרון שמצאנו זה היה נכונות לשקול את הדבר הזה לגבי הטענות שהועלו. השאלה אם באמת בסוף יש פיתרון? איך אפשר לומר שהשתכנעתם שאין פיתרון פה.

עו"ד גולדשטיין :

אני רוצה לצאת החוצה לדבר עם המשנה לפרקליט המדינה.

לאחר הפסקה.

1 עו"ד גולדשטיין: העברתי את הערות כבודכם למשנה לפרקליט המדינה ואני מציעה את הדברים
 2 הבאים, אנו נכונים לעשות שתי פעולות חקירה בעניינו של העותר, האחת היא לתשאל את
 3 החוקר, הרי כלפי החוקר לא היו טענות לאלימות. אנו נתשאל אותו ונברר האם כך היה. בנוסף
 4 נברר כמה שוטרים נכחו במשמרת, כמובן שיש הבדל בין 30 ל-3 ולכן נברר את העניין ולאחר
 5 מכן נוכל לשקול את המשך צעדינו.

6
 7 עו"ד דקה: רציתי לעמוד על החשיבות שבסופו של יום לא התייחסתי לדברי חברתי, כיוון שכל
 8 העניין התנהל בצורה כזו שהניסיון היה להכשיל את כל מה שהובא ע"י העותר. החשיבות של
 9 המקרה חוצה את המקרה הפרטני.

10
 11 כבוד השופטת ע' ברון: זה העניין הפרטי שעומד על הפרק כאן.

12
 13 עו"ד גולדשטיין: אנו רוצים לעמוד גם על החשיבות. חקר האמת חשוב לא רק כדי להעמיד
 14 אנשים לדין אלא גם על מנת שהמקרים האלה לא יחזרו. אנו רוצים להדגיש שזה לא אך ורק מי
 15 היה שם במשמרת ולמה בכלל אין מצלמות, למה אין אפשרות לתעד מה קורה.

16
 17 כבוד השופטת ע' ברון: אני לא יודעת אם הוגשה בקשה בעניין. גברתי באה עם עניין גדול.
 18 העניין רחב אני בספק אם בוצעו הליכים כלל.

19
 20 עו"ד גולדשטיין: הקטין היה מכוסה עיניים כך שאפשרותו לזהות את תוקפו היא מוגבלת.

21
 22 כבוד השופט נ' הנדל: בשלב זה אנו צריכים לשקול איך להתקדם בעניין. במקרה הזה אנו בכל
 23 זאת צריכים להחליט לגביו. אני חושב שבשלב הזה אנו ניתן החלטה כפי שאמרו ויגיעו מסקנות
 24 תוך 45 יום. הדיון פתוח ולא שללנו סעדים אחרים. אני לא יודע אם יש 30 אני לא רוצה שנפגש
 25 עוד כמה חודשים ושזה לא ייבדק כי זה לא ילך. זה לא מקובל. אנו מוכנים לשקול אם זה 30.
 26 אתם צריכים לבדוק מה יהיה באיזה מקום ולפי זה לפעול בסבירות. אם יש 10 אתם אומרים 10
 27 לא אבל 8 כן?

28
 29 עו"ד דקה: זה היה במגרש הרוסים.

30
 31 כבוד השופט נ' הנדל: אתם הטענה שלכן מעליבה את התפקיד שלכם.

32
 33 עו"ד דקה: זו הייתה צורת ביטוי ולא היה בה כדי לקבוע מספר.

34
 35 כבוד השופט נ' הנדל: אתם צריכים לבדוק אילו שוטרים וחוקרים שהיו שם אפשר לחקור לגבי
 36 המקרה. אם יתברר שזה 50 איש אז יתברר. אתם צריכים להיות במגמה לחקור. ניתן החלטה
 37 ואם היא לא מקובלת עליך תודיעי לנו. אני לא רוצה אי הבנות ודיון על דיון.

38

- 1 עו"ד דקה: אדוני לקח את הדוגמה המספרית שלי פשוטה כמשמעה וזו לא הייתה כוונתי.
- 2 הנכונות היא לתשאל את החוקר ולברר מי היו אותם שוטרים במשמרת באותה עת ולבדוק אם
- 3 יש צורך לחקור אותם.
- 4
- 5 כבוד השופט נ' הנדל: אתם תקבלו החלטה תוך 45 יום. שיחה כזו צריכות להתעורר מחשבות גם
- 6 על תיקים עתידיים. יש לחשוב על הדברים וזה גם חלק מתפקידנו.